

UCHWAŁA Nr III/166//2024

III Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi z dnia 2 lipca 2024 roku

w sprawie opinii o możliwości spłaty pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przewidzianej do zaciągnięcia przez Gminę Będków

Działając na podstawie art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1325) oraz art. 91 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tj. Dz.U. z 2023 r. poz. 1270), Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi:

1. **Radosław Hrychorczuk – przewodniczący**
2. Aneta Jakubczak – członek
3. Bogusław Wenus – członek

- w związku z wnioskiem Wójta Gminy Będków z dnia 4 czerwca 2024 r. o wydanie opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczki zaciąganej przez Gminę Będków w 2024 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego w Łodzi na wyprzedzające finansowanie zadania pn.: „Modernizacja sieci wodno – kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy Będków” w kwocie 5.000.000,00 zł (słownie: pięć milionów złotych).

uchwała, co następuje:

- wyraża **pozytywną opinię**, co do możliwości spłaty pożyczki zaplanowanej do zaciągnięcia w Banku Gospodarstwa Krajowego na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej w kwocie 5.000.000,00 zł (słownie: pięć milionów złotych).

Uzasadnienie

Opinia wyrażona w sentencji niniejszej uchwały została dokonana w oparciu o przepisy powszechnie obowiązującego prawa oraz poprzedzona została analizą dokumentów będących w posiadaniu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi na dzień wydania niniejszej opinii, w szczególności: danych wynikających z następujących uchwał Rady Gminy w Będkowie:

- uchwały NR XLI/319/23 z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Będków na 2024 rok ze zm.,
- uchwały NR XLI/318/23 z dnia 20 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia wieloletniej prognozy finansowej na lata 2024-2034 ze zm.
- uchwały NR II/9/24 z dnia 28 maja 2024 r. w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy o finansach publicznych, jednostki samorządu terytorialnego mogą zaciągać kredyty i pożyczki oraz emitować papiery wartościowe na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. W myśl zaś art. 91 ust. 1 tej ustawy suma zaciągniętych kredytów i pożyczek, innych zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, o którym mowa w art. 72 ust. 1 pkt 2 ustawy oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych nie może przekroczyć kwot określonych w uchwale budżetowej jednostki samorządu terytorialnego. Z powyższych przepisów wynika, że zaciąganie zobowiązań przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym przychodów zwrotnych z tytułu emisji obligacji, kredytów i pożyczek, nierozzerwalnie związane jest z budżetem jednostki oraz z wieloletnią prognozą finansową. W budżecie jednostki określa się bowiem: deficyt budżetu i źródła jego finansowania, łączną kwotę przychodów, rozchodów, limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych obligacji (art. 212 ust. 1 pkt 3, pkt 4, pkt 5, pkt 6 ustawy o finansach publicznych). W wieloletniej prognozie finansowej określa się natomiast m.in. przychody i rozchody budżetu jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem długu zaciągniętego oraz planowanego do zaciągnięcia (art.226 ust. pkt 5 tej ustawy). Tak więc możliwość podjęcia uchwały w sprawie zaciągnięcia kredytu czy pożyczki zasadniczo zdeterminowana jest wymogiem uprzedniego sytuowania w ww. uchwałach planowanych przychodów i rozchodów.

Analizując zdolność Gminy do wywiązania się z zobowiązania wynikającego z planowanej do zaciągnięcia pożyczki Skład Orzekający ustalił, co następuje:

Według stanu na dzień w 28.05.2024 r. prognozowane dochody budżetu Gminy Będków kształtują się na poziomie **31 000 897,84 zł**, wydatki w wysokości **34 205 819,92 zł**, deficyt budżetu wynosi - **3 204 922,08 zł**, przychody w wysokości **8 814 000,00 zł**, rozchody w wysokości **5 609 077,92 zł**. Zadłużenie Gminy na koniec 2024 roku wyniesie **6 476 389,60 zł**, co stanowi 20,89% dochodów budżetu ogółem. Zaciągnięty i planowany do zaciągnięcia dług ma być spłacany do końca 2033 roku. W dniu 28.05.2024 r. Rada Gminy w Będkowie podjęła uchwałę NR II/9/24 w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Z uchwały tej wynika, że pożyczkę w kwocie 5.000.000,00 zł postanowiono zaciągnąć w 2024 roku w Banku Gospodarstwa Krajowego w Łodzi na wyprzedzające finansowanie zadania objętego dofinansowaniem PROW na lata 2014 – 2020 pn.: „Modernizacja sieci wodno – kanalizacyjnej i oczyszczalni ścieków na terenie gminy Będków”. Zabezpieczeniem spłaty pożyczki będzie weksel „in blanco” wraz z deklaracją wekslową. Spłata pożyczki nastąpi po otrzymaniu środków zagwarantowanych umową Nr 00183-65150-UM0510323/22 o przyznaniu pomocy. Wysokość planowanej do zaciągnięcia pożyczki znajduje odzwierciedlenie w kwotach ujętych w załączniku Nr 5 (przychody i rozchody budżetu) do uchwały budżetowej Gminy na 2024 r na podstawie której Wójt Gminy Będków został upoważniony do zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie projektu realizowanego z udziałem środków unijnych do wysokości 5.000.000,00 zł (§ 15 pkt 5 uchwały). Do dokonania tej czynności w formie umowy zawieranej z Bankiem Gospodarstwa Krajowego Wójt Gminy został natomiast upoważniony postanowieniem § 2 uchwały z dnia 28 maja 2024 r. Rady Gminy w Będkowie w sprawie zaciągnięcia pożyczki na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

Przeznaczenie pożyczki zgodne jest z postanowieniami art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych a kwota planowanej pożyczki nie przekracza limitu zobowiązań określonego w uchwale budżetowej Gminy Będków na 2024 r., w której ustalono limit zobowiązań m.in. na wyprzedzające finansowanie projektu realizowanego z udziałem środków unijnych do wysokości 5.100.000,00 zł (§ 8 pkt 3 uchwały), co z kolei odpowiada wymogom przepisów art. 212 ust. 1 pkt 6 w zw. art. 91 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

W świetle obowiązujących przepisów prawa możliwość zadłużania się danej jednostki samorządu terytorialnego wyznacza reguła wynikająca z art. 243 ustawy o finansach publicznych zgodnie z którą wysokość wskaźnika, stanowiącego górną dopuszczalną granicę obciążenia budżetu spłatami wcześniej zaciągniętych kredytów, pożyczek, wykupem papierów wartościowych oraz potencjalnymi spłatami kwot wynikającymi z udzielonych poręczeń i gwarancji nie może być wyższa od średniej arytmetycznej z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, co oznacza, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym kolejnym roku planowane obciążenie spłatą długu jest wyższe niż maksymalny wskaźnik ustalony dla danego roku. Możliwość zadłużania się danej jednostki samorządu terytorialnego zdeterminowana jest zatem poziomem indywidualnego wskaźnika o którym mowa w przytoczonym przepisie. W latach 2020-2025 indywidualny wskaźnik zadłużenia wynikający z art. 243 ustawy o finansach publicznych będzie ustalany na podstawie art. 9 ust. 1, 3 i 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2018 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 2050). Natomiast w roku 2026 i latach następnych do ustalenia relacji indywidualnego wskaźnika będą miały zastosowanie przepisy ust. 2 art. 9 cyt. ustawy zmienianej.

Z Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy wynika, iż w całym okresie objętym prognozą zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, tzn. wskaźniki planowanych w poszczególnych latach spłat zobowiązań (wynikające z relacji po lewej stronie nierówności we wzorze z art. 243 ustawy o finansach publicznych) nie przekroczą wskaźników dopuszczalnych limitów spłat zobowiązań (określonych po prawej stronie nierówności we wzorze). W latach objętych wieloletnią prognozą finansową Gminy zachowana zostanie także zasada określona w art. 242 ustawy o finansach publicznych, gdyż w każdym roku objętym prognozą wydatki bieżące nie przewyższają dochodów bieżących. Skład Orzekający podkreśla, że wskazane w wieloletniej prognozie finansowej wskaźniki, ustalone zostały przy założeniu pełnej realizacji dochodów (w tym dochodów bieżących oraz majątkowych), jak również utrzymania poziomu wydatków oraz osiągnięcia zakładanych nadwyżek operacyjnych. W sytuacji wystąpienia nowych okoliczności, dotąd nieznanych, w których kondycja finansowa Gminy mogłaby ulec zmianie, niezbędne będzie dokonanie korekty prognozowanych wielkości, gdyby przyjęte założenia nie były osiągnięte.

Na marginesie uchwały Skład zwraca uwagę, iż pożyczka na wyprzedzające finansowanie, będąca przedmiotem niniejszej opinii planowana jest do spłaty po otrzymaniu refundacji w bieżącym roku budżetowym (2024). Tym samym jeżeli przyznana pomoc (środki) zostanie przekazana Gminie w powyższym terminie i spłata nastąpi faktycznie do końca roku 2024, to wnioskowana pożyczka uwzględniając jej krótkoterminowy charakter nie

będzie miała wpływu zarówno na wielkość ogólnego zadłużenia Gminy, jak i na kształtowanie się indywidualnego wskaźnika spłat zobowiązań, o którym stanowi art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Oceniając powyższy stan prawny i faktyczny obrazujący sytuację finansową Gminy, Skład Orzekający po przeprowadzonej analizie stwierdza, że w dniu wydania przedmiotowej opinii Gmina posiada możliwość spłaty wnioskowanej pożyczki zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

Powyższe daje Składowi Orzekającemu asumpt do wydania opinii, jak w sentencji niniejszej uchwały.

Od niniejszej uchwały przysługuje zgodnie z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

Przewodniczący
III Składu Orzekającego RIO w Łodzi
Radosław Hrychorczuk